

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A személyiségi jogok védelme

Szerző:

Pásztélyi Emese

2014. május 17.

Bevezető

*“Persona est substantia individual rationalis naturae. - A személy a racionális természet
individuális szubsztanciája.”*

Boetius

A személyiség rendkívül összetett és sokszínű fogalom, melyet különböző megközelítésekkel vizsgálva eltérő meghatározásokhoz jutunk. Másként definiálja e fogalmat a biológia - mely a genetika, fiziológia, anatómia különböző oldalairól közelíti meg a fogalmat - a pszichológia, mely a személyiség belső struktúráját, funkcióját hangsúlyozza, és másként jelenik meg a személyiség meghatározása a társadalomtudományi értekezésekben, amelyek a környezetnek az egyénre gyakorolt hatását elemzik. A személyiség jogi fogalmát ezen definíciók alapján, azonban tőlük eltávolodva kell helyesen kialakítanunk.¹

„A személyhez fűződő jogok jellemzően az ember testi és lelki integritást, szabadságát foglalják össze, azokat a jogokat rendszerezik, melyek az embert kiemelik a többi élőlény sorából.”²A személyiségi jogok, mint alapvető jogok, egészen az ókortól kezdve napjainkig kiemelkedő szerepet töltenek be a különböző jogrendszerekben. Ezen jogok hivatása, hogy védje az ember szellemi értékeit, egyéniségét valamint az ember anyagi világban megjelenő testi lényegét, továbbá biztosítsa az ember szabadságát személyiségének kibontakozásában. Azonban e szabadságnak számos korlátja is van, csakúgy, mint mások személyiségi jogainak tiszteletben tartása, a közösség által elfogadott szokások és az állam által kialakított jogi korlátok. Mint a társadalom legkisebb egységei, a személyek cselekvéseikkel, reakcióikkal különböző (jog)viszonyokat kialakítva ösztönzik a jog fejlődését. Az így kialakult személyiségi jogok folyamatos társadalmi fejlődés során, a változó viselkedési normákkal lépést tartva és az aktuális erkölcsi, technikai elvárásokhoz alkalmazkodva a legkülönbözőbb formákban jelentek meg. A személyhez fűződő jogok meghatározásának nehézségei és sokszínűsége, ezen jogok vagyoni értékelésének

¹ Petrik Ferenc (szerk.): A személyiség jogi védelme, Budapest, 1992, 12-13. o.

² Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, Budapest, 2011, 17. o.

lehetetlensége, valamint a jogsértések következményeinek relatíve nehéz bizonyíthatósága döntő szerepet játszik a nem vagyoni kártérítés modelljének kialakításában. „A személyiségvédelem eszközrendszerének sajátosságai, az igénybe vehető jogvédelmi eszközök kettéosztottsága (objektív, erkölcsi-jogi szankciók és a felróhatósághoz kötődő szubjektív jogkövetkezéssel) tovább bonyolítja a nem vagyoni kártérítés társadalmilag helyeselhető tartalommal való megtöltését.”³ A személyiségvédelem modelljének kialakulásakor nem csak a polgári jogi rendelkezésekre kell gondolnunk, ugyanis mind a büntetőjog, az Alaptörvény, számtalan törvény és alacsonyabb szintű jogszabály valamint több nemzetközi egyezmény is született e tárgyban

Éppen ezért választottam évfolyamdolgozatom témájának a személyiségi jogok alakulásának vizsgálatát, mivel véleményem szerint a jogrendszer egyik legelőbb, legváltozékonyabb része, melynek köszönhetően megismerhetjük a jogrendszerek fejlődésének mozgatóerőit és egy adott korszak világnézeti elképzeléseit az immateriális javak tekintetében.

---

³ Fézer Tamás, 2011, 16. o.

I. Személyiségi jogok kialakulása

1. Az ókor személyiségvédelme - a római jogi szabályozás

Talán nem túlzás azt állítani, hogy a személyiségi jogok (természetesen nem kiforrott formájukban) magával a joggal egy időben keletkeztek. Az antik joganyagokból rengeteg előzményként szolgáló jogtétellel találkozhatunk, csakúgy, mint a római jog, a görög vagy éppen az egyiptomi szabályozások. Érdekes lehet egy-egy modern joghoz képest merőben idegen ókori rendelkezés vizsgálata, mely remekül szimbolizálja a személyiségi jogok alakulásán keresztül bemutatható hatalmas változást a különböző társadalmak világnézete és gondolkodásmódja között.

Modern jogrendszerünk alapját megteremtő római jog részletesen kidolgozta a személyiség fogalmát és annak védelmét. Számos kategóriába sorolta a személyeket születésük, lakóhelyük, kultúrájuk szerint, így a különböző személyek eltérő jogosultságokkal bírtak. Tehát a manapság elidegeníthetetlen, minden embert megillető, jogi egyenlőség egyáltalán nem érvényesült, a fő törésvonal a szabadok és a rabszolgák között volt.

A személyeket ért sérelmeket általában büntetőjogi szankciókkal torolták meg, gyakori volt a vagyoni váltság fizetésére való kötelezés. A legrégebbi korokban e személyi sérelmeket a sértett fél maga, családja vagy rokonai torolták meg saját belátásuk szerint, a magánbosszú eszközeivel. A sértést elkövető félnek, azonban lehetősége nyílt alkuval a bosszúállástól való megmenekülésre, váltságdíj (*compositio voluntaria*) ellenében. Az állami keretek megjelenésével, a magánbosszú gyakorlata visszaszorult. A már az óbabiloni Hammurapinál is megjelenő *talio elv* („szemet szemért, fogat fogért”) megszabta a bosszú mértékét, a XII táblás törvény pedig rendezte az adott *delictum* elkövetésének megváltásáért fizetendő váltságdíjat²

„⌘) Ha valaki másnak tagját csonkítja, és nem egyezik ki vele, hasonló büntetés érje.

⌘) Ha valaki kézzel vagy bottal szabad ember csontját törte, 300, ha rabszolgáét, 150 sestertius büntetés alá esik.

ελ) *Ha mással szemben személyisértést követnek el, 25 legyen a büntetés.*⁴

biztosítva ezzel a békésebb együttélés feltételeit. Később a peres eljárás megjelenésével - mely a *poena* (kárpótló büntetés) megfizetésére kötelezte az elkövetőt a sértett javára - a magánbosszú intézménye teljesen megszűnt.

A fent említett XII táblás törvények (Kr. e 451-450) szabályozták először a *delictumon* belül az *iniuria* („személyisértés”) tényállását, melynek fogalma a leginkább közelít a modern személyiségi jogok megsértéséhez. A további törvények, *edictumok* tételesen felsorolják a különböző *iniuriák* eseteit, csakúgy, mint az ember életét és testi épségét támadó *membrum ruptum*-ot („tagcsonkítás”) és az *os fractum*-ot („csonttörés”). Az első esetben lehetőség volt a korlátozott magánbosszúra, míg a második *delictum* tarifális szankciókat vont maga után. A harmadik, a szintén *iniuriának* nevezett tényállás, amely az enyhébb jogsértéseket bünteti, mint például a sértett becsülete ellen irányuló *infamandi causa*, amely lehet tetteges vagy szóbeli, valamint célozhatja a sértett testét (*corpus*), méltóságát (*dignitas*), és jó hírének (*bona fama*) rontását. Ez ellen az *actio iniuriarum* és *actio vindictam spirantes* volt megindítható.

A *lex Aquilia* (Kr. e. 286) a jog alakulásának következő lépcsőfokaként, már a kártérítés körébe vonta a szabad ember testi épségének megsértésével okozott vagyoni károkat. Kezdetben a védelemre szolgáló *actio legis Aquiliae* nem volt megindítható az elkövető ellen, azonban később a rabszolgákat és a *filius familiast* célzó támadásokkal szemben is alkalmazhatóvá vált. Összegezve tehát, a római jog megteremtette a személyiségi jogok védelmének koncepcióját az *iniuria* szabályozásával, azonban ezek nagyrészt büntetőjogi szankciókkal keveredtek, tehát az egzaktabb jogi fogalom csak jóval később alakult ki.

2. A középkori fejlődés - Európa

A középkori jogfejlődés alapjául a római jog szolgált, mely a Nyugat-római Birodalom bukása után a területet elfoglaló barbár törzsek jogával keveredett. Forrásként szolgál a Kr. u. 568-

---

⁴Földi András - Hamza Gábor: A római jog institúciói és története, Budapest, 2012, Nemzeti Tankönyvkiadó 565. o.

ban készült *Legis Longobardorum*, amely a verbál- és reáljogsértéseket határolja el egymástól, a *Lex Visigothorum* (Kr. u. 652.), mely a „házi béke” fogalmának oltalmazásával a mai modern terminológia szerinti magánélethez és az emberi méltósághoz való jogoknak feleltethető meg, és *Accursius* (1185-1263) *Glossa Ordinariája* amely a korábbi iniuriatant átstrukturálta és hatékonyabb védelmet biztosított az immateriális javak védelmére.⁵

További formáló hatása volt a keresztény emberkép kialakulásának, valamint a bibliai tanításoknak, melyek szerint „Isten előtt minden ember egyenlő” valamint „Isten minden embert saját képmására teremtett”. Ezen tételekből kifolyólag az emberi méltóság védelme és az emberi egyenlőség gondolata hangsúlyt kapott, lépések indultak az általános személyiségvédelem irányába, bár a személyek felett még mindig alapvetően státuszuk alapján ítéleztek. Átfogó szabályozásra és valódi egyenlőségre nem kerülhetett sor a középkori jog töredezettsége és partikularitása miatt, így egységes szankciókról sem beszélhetünk. Továbbra is jellemző a büntetőjog és a magánjog keveredése a személyiségi jogok védelmének tekintetében, amelyeket kártérítési és erkölcsi jellegű büntetésekkel toroltak meg. Jól szemlélteti ezt Pozsony város joga szerinti büntetési nem, amely pellengérré állította a közbotrányt okozókat, rágalmozókat és *compositio* fizetésére kötelezte a testi sértést elkövetőket.⁶

3. A polgári korszak kezdete - XIX-XX. sz

A XIX-XX. század kodifikációs hullámában az európai országok saját joguk szerint, nagyrészt a már említett római jogi hagyományokra alapozva kívánták szabályozni a személyhez fűződő jogokat.

A *Code Civil* nem tartalmaz konkrét személyiségi jogi szabályozást, egy generálklauzulában nevezi meg a kártérítési felelősséget. E tekintetben tehát az 1789-es Deklarációnak és a bírói gyakorlatnak jutott jelentős szerep a személyiségvédelem nagyvonalú szabályozásának részletezésére.

---

⁵ Fézer Tamás, 2011, 44-45. o.

⁶ Jobbágyi Gábor: Személyi és családjog, Budapest, 2008, Szent István Társulat, 60. o.

A német területeken a glosszátorok által feldolgozott római jog, és a helyi jogok keveredéséből precíz kodifikációs munkával megszülető *BGB* és *ABGB* szerinti személyiségvédelem általánosságban jelenik meg, itt sem találkozhatunk részletszabályokkal, azonban a XIX. századi német jogtudósok (Jehring, Puchta, Windscheid) munkáiban megjelenik az immateriális javak védelmének elméleti megközelítése. Példaértékű a svájci *ZGB*, mely a francia és német kodifikációs és jogtudományi hagyományokra támaszkodva, elsőként rendelkezik törvényben a személyiségi jogok általános védelméről.

4. A magyar jogfejlődés

A személyiségi jogok hazai előzményeit keresve, egészen a középkori jog kártérítési intézményeihez jutunk. Elsőként az államalapító Szent István király Dekrétumainak Második Könyve szolgálhat forrásként, melyben felsorolt delictumok esetében, a kártérítési igény és a büntetőszankció még egyáltalán nem különült el egymástól, továbbá e rendelkezések ténylegesen nem személyiségi értékeket védelmeztek, azonban rajtuk keresztül megismerhetjük az erkölcsi károk megtérítésének korai állapotát és a rendi különbségek meghatározó szerepét.

Következő állomásként Mátyás 1486. évi törvényét emelném ki, mely már egyértelműen az élet, a testi épség, a szabadság és a becsület ellen indított támadást volt hivatott megtorolni, amikor a következő tényállásokat rendelte büntetni, amelyek esetében természetesen a társadalmi rang vízválasztóként szerepelt, és csak a nemesek személye elleni sértés volt szankcionálható:

-*detentio nobelium sine iusta causa* („nemesek igaz ok nélküli letartóztatása”)

-*vulveratio vel verberatio et interemptio* („nemesek megsebesítése, megverése vagy megölése”)⁷

Werbőczy Hármaskönyve már nevesített személyiségi jogokról rendelkezik „kisebb hatalmaskodások” körében, például a nemeseket ért testi sértés és a becsületsértés esetében. Ezekben az esetekben a fizetendő büntetés bizonyos hányada már a felperest illeti.

---

⁷ Székely László: A személyiségi jogok hazai elmélete. A forrásvidék, Budapest, 2011, ELTE Eötvös Kiadó 55. o.

Az 1852-ben Magyarországon is hatályba lépő Osztrák Polgári Törvénykönyv bevezette a fájdalomdíj intézményét, azonban a büntetést minden esetben valamilyen vagyoni hátrány bizonyításához kötötte. Bár az 1862-es Országbírói értekezlet visszaállította a magyar jogot, az osztrák jog szerinti szankciómodell mély nyomot hagyott maga után, és az esetleges bántalmak ezek után vagy büntetőjogi, vagy vagyoni kártérítési szankciókat vontak maguk után.

Az 1900-as évek eleje fordulatot jelentett a fejlődési folyamatokban, ahogy Székely László is írja: „Az a személyiségi jogeszmé, amelyről az 1900-as évek első felének magyar magánjogászai elméleteiket kifejtették, korábban legfeljebb töredékekben, csak mint maguk korában avantgárd jogelméleti víziók bukkantak fel a természetjog egyes bölcslőinek, valamint Hobbes, Locke, Rousseau stb. nagyhatású filozófiai műveiben, de mint kimunkált jogintézmény nyilvánvalóan nem is létezhetett.”⁸ Meszlényi Artúr 1903-ban írt művében a személyiségi jogok fontosságát hangsúlyozta, 1913-14-ben pedig már a sajtó és a becsületvédelem is szabályozására is sor kerül. A nem vagyoni kártérítés fogalma is felfedezhető, amikor az úri lányok szüzességének tisztességtelen elvételét rendelik büntetni a század eleji rendelkezések. Az 1928-as Mtj. már precíz személyiségvédelmi modellt állít fel, melynek rendszere nem vagyoni kártérítést állapított meg sérelem esetén.

A nagy ívű fejlődést az 1945-48-ban teret nyerő szocializmus rendszere törte meg. Az 1953-as Legfelsőbb Bíróság III. számú elvi döntése megszüntette a vagyoni kártérítés intézményét Magyarországon és helyette az általános kártérítést vezette be a következő okokkal:

- „1. Szemben áll a szocialista erkölccsel, munka nélküli jövedelmet biztosít.*
- 2. Kifejezetten kapitalista szemléletet tükröz, mely mindent áruvá változtat.*
- 3. Megalázó a szocialista ember számára, hogy pénzt kérjen személyiségi érdekei megsértésért.*
- 4. Személyiségi jogok és értékek nem helyettesíthetők, vagyoni elégtétel útján nem reparálhatók.”⁹*

---

⁸Székely László, 2011, 53. o.

⁹Jobbágyi Gábor, 2008, 60. o.

Az 1959-es Ptk. ugyan megnevezett néhány nevesített személyhez fűződő jogot, de a nem vagyoni kártérítés intézményének igénybevételét 354. §-ában a sérelmet elszenvedő fél kívülágban is felismerhető hátrányának bizonyításához kötötte.

Az 1977. évi IV. novellának köszönhetően újból bevezetésre került a nem vagyoni kár intézménye, amely előre lépést jelentett ugyan, de még mindig nagyon szűk teret hagyott a személyiségi jogok védelmezésére. Tulajdonképpen ilyen kártérítési igényt csak azok érvényesíthettek, akik súlyos és tartós testi sérelem áldozataivá váltak. A '80-asévek átalakuló politikai szellemisége, a korlátok lazulása következtében a személyiségvédelem szerves fejlődésnek indult, amely a rendszerváltás követően teljesedhetett ki igazán. Így jutunk el a rövid történelmi áttekintés után a 2013. évi V. törvény, vagyis az új Polgári Törvénykönyv aktuális rendelkezéseinek vizsgálatához.

II. A 2013. évi V. törvény vizsgálata

1. A kodifikáció dióhéjban

A 2014. március 15-én hatályba lépett új Polgári Törvénykönyv kodifikációja több kormányzati cikluson átívelő, összetett, nehéz feladatot jelentett a jogalkotó számára. Az új kódex megalkotásának ötlete már a rendszerváltáskor is megszületett, ám az első munkacsoportok és bizottságok csak 1998-ban alakultak meg, előkészítve az új Ptk. koncepcióját. A normaszöveg hosszadalmas viták, kritikák és módosító javaslatok után, 2006 elején az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium által „Könyv” címmel vált hozzáférhetővé. 2007 januárjában a nyilvános felhívásokat követően szakmai viták indultak a témában. Ezen viták eredményeinek összegzéseként, a bíróságok, a jogász- és egyéb szakmai, érdekképviseleti szervezetek, kamarák, tudományos műhelyek véleményét figyelembe véve az év végére elkészült a Ptk. első változata.

Az új Ptk. hatálybaléptetésének első kísérlete 2010-ben nem volt sikeres, az Alkotmánybíróság megsemmisítette a hatályba lépést kimondó törvény megfelelő szakaszait, felkészülési idő hiányára, a jogbiztonság sérelmére hivatkozva. Az Orbán-kormány 2010-ben, Vékás

Lajos elnökletével, újabb bizottságokat alakított az új kódex előkészítésére. A Ptk. kodifikációjának előkészítő munkálatai során lefektették az elvi alapokat és meghatározták a főbb szempontokat. „A cél egy korszerű, az európai uniós elvárásoknak is megfelelő törvény megalkotását tűzte ki célul, a hazai, valamint a külföldi jogtudomány és joggyakorlat eredményeinek hasznosításával.”¹⁰ A kidolgozott tervezetet a minisztérium 2012. elején társadalmi vitára bocsátotta, majd az Országgyűlés 2013. február 11-én elfogadta.

Székely László értékelése szerint: „Az új Ptk. dogmatikailag több változást vezet be, mindenképpen jobban illeszkedik a jelenlegi társadalmi és gazdasági viszonyokhoz, mint a régi kódex. Ezen túlmenően, néhány új jogintézményt is nevesít az új törvénykönyv, amelyek egy része korábban is létezett a bírói gyakorlatban, de helyén való őket törvényi szintre emelni. A másik jelentős változás az új kódexben, hogy biztosítani akartuk az EU-s joganyag összhangját a polgári törvénykönyvvel.”¹¹

2. A nevesített személyiségi jogok

Elsőként kiemelendő, hogy az új kódex a korábbi „személyhez fűződő jogok” helyett, a „személyiségi jogok” terminus technicust használja az ember testi és szellemi védelmét biztosítani hivatott jogok jelölésére, és a korábbi terminológiát a jogi személyekkel kapcsolatos szabályozásnál használja.

2:42. § [A személyiségi jogok általános védelme]

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.

(2) Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

(3) Nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult.

---

¹⁰ Szikora Veronika: Az új Polgári Törvénykönyv kodifikációjának folyamata http://jog.unideb.hu/documents/tanszekek/polgari/uj_ptk/kodifikacio_tortenete_2013.pdf Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

¹¹ Forgás Nóra: Az új Ptk. koncepcionális kérdései - interjú Székely László miniszteri biztossal <http://ptk2013.hu/interjuk/az-uj-ptk-koncepcionalis-kerdesei-interju-szekely-laszlo-miniszteri-biztossal/942> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése generálklauzula formájában általános, absztrakt szinten védelmezi a személyiségek bármely megnyilvánulását, így az egyes jogok külön nevesítése nélkül minden személyiségi jogot oltalmaz. A normaszöveg a személyiségi jogok „anyajogának” az emberi méltóságot jelöli meg, ebből levezetve a többi nevesített jogosultságot. E körben átfedéseket találunk az Alaptörvény és más nemzetközi egyezmények által védelmezett alapvető jogok tekintetében, csakúgy, mint az élethez, testi épséghez fűződő jogok. Ebben az esetben a Ptk. törekszik arra, hogy rendelkezései azokra a védendő jogtárgyakra terjedjenek ki, amelyek magánjogi eszközökkel védhetőek, és ne legyen összeütközés a többi jogág hatóságával. A személyiségi jogok abszolút szerkezetű jogviszonyokban testesülnek meg, melyek tekintetében mindenkit jóindulatú semlegességre és tartózkodásra kötelez, tehát mindenkor a behatolónak kell bizonyítania a behatolása jogosságát. „Főszabály szerint minden a személyhez fűződő jog sérelmét okozó magatartás jogellenes.”¹²

2:43. § [Nevesített személyiségi jogok]

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

- a) az élet, a testi épség és az egészség megsértése;
- b) a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése;
- c) a személy hátrányos megkülönböztetése;
- d) a becsület és a jóhírnév megsértése;
- e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése;
- f) a névviseléshez való jog megsértése;
- g) a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

A szakasz szerkezetére nézve is változás történt, a pontokba szedett jogosultságok későbbiekben bővebb kifejtésre kerülnek. Az új normaszöveg az 1959-es Ptk. „egyenlő bánásmód” fogalmát elhagyja, és helyette a „hátrányos megkülönböztetés” tényét szankcionálja. Ezen változtatás a nemzetközi egyezményekben megfogalmazott követelmények figyelembe vételére, és az abszolút jogviszony hatékonyabb védelmére szolgál. A magánszféra védelme szintén a

¹²Pogári jogi kodifikáció, VII. évfolyam 3. szám <http://ptk2012.hu/wp-content/uploads/2012/10/2005-3kodi.pdf> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

nemzetközi elvárások, valamint a szabályozás szükségessége miatt kerültek felsorolásra a nevesített jogok között. A lelkiismereti szabadság védelme az új Ptk. szövegéből kimarad.

2:44. §² [Közéleti szereplő személyiségi jogának védelme]

A közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja.

A korábbi Ptk. hiányosságát pótolja e szakasszal a 2013. évi V törvény, mely a közéleti szereplők védettségét szabályozza. Ha elemeire bontjuk a fenti rendelkezést, azt látjuk, hogy két alapjog feszül egymásnak, a szólásszabadság vagy véleménynyilvánításhoz való jog biztosítása, és az emberi méltóság védelme. Problémás a helyzet, hiszen az ilyen esetekben mindenképp sérül valamelyik alapvető jog, ennek orvoslására került bele a szövegbe a „szükséges és arányos mértékben” kifejezés, mely a törvénykönyv egyik kommentárja szerint elhibázott: „Ez a teszt azt mondja meg, hogy a jogalkotó miként korlátozhatja az alapjogokat, de - az Alkotmánybíróság által kialakított tartalommal - alkalmazhatatlan magánjogi vitákban.”¹³

A jóhírnév mellett a becsület kérdését is szabályozza az új Ptk. (mely utóbbi jellemzően inkább a természetes személyekre vonatkoztatható), valamint rendelkezik a magántitokhoz való jogról is hasonlóan a régi Ptk.-hoz.

Kiterjedt szabályozást nyer az üzleti titok és a know-how (védett ismeret), mely a nemzetközi egyezményes TRIPS megállapodás általános elvárásait átülteti a magyar magánjogba. E megállapodás értelmében megfelelő módon kell biztosítani a személyek üzleti ismereteinek titkosságát, jogos üzleti érdekeik tiszteletben tartását, amennyiben a feljogosítottat felróhatóság nem terheli az adott kérdésben. Titkosnak minősül, ami egészben vagy részben nem közismert, továbbá szakember számára nem könnyen hozzáférhető. A védendő jogtárgy jelen esetben nincs leszűkítve az alkotás fogalmára, a törvényszöveg kiterjeszti az oltalmat bármilyen adat, tény, vagyoni értéket képviselő műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat információjára.

---

¹³Vékás Lajos (szerk.): A Polgári Törvénykönyv magyarázatokkal. Budapest, 2013, Complex kiadó, 58. o.

Fontos különbség az új és az 1959-es Ptk. között, hogy az új szabályozás szerint a know-how védelmét csak akkor lehet igénybe venni, ha azt a jóhiszeműség és tisztesség elvét sértő módon szerzik meg, hasznosítják, közlik mással vagy hozzák nyilvánosságra. Tehát e védelemre nem lehet hivatkozni azzal szemben, aki a védett ismerethez vagy az azt lényegében helyettesítő hasonló ismerethez a jogosulttól független fejlesztéssel vagy jogszerűen megszerzett termék vagy jogszerűen igénybevett szolgáltatás vizsgálata és elemzése útján (úgynevezett visszafejtés) jutott hozzá (Ptk. 2:47. §). Megjegyzendő továbbá, hogy a rendelkezés szerinti üzleti titok vagy know-how jogosultja nem csak természetes személy, hanem bármely jogi személy is lehet, hiszen lehetséges, hogy a védendő adatok, eljárások, ismeretek nem egy személy alkotó tevékenységéből kifolyólag, hanem együttes, kollektív munka eredményeként születtek meg. A vagyoni értéket képviselő ismeretek kereskedelmi forgalomba is hozhatók, így a Ptk. szintén kizárja azon személyek büntetethez, akik az adott ismerethez jóhiszeműen és jogszerűen jutottak hozzá.

A képmáshoz és hangfelvételhez való jogra vonatkozó rendelkezéseket is korrigálja az új Ptk., amennyiben bármely felvétel készítéséhez az érintett hozzájárulása szükséges. Kivételt képez ez alól az a három eset, amikor az érintett ráutaló magatartásával tulajdonképpen hallgatólagosan hozzájárul a felvétel készítéséhez vagy felhasználásához. Ahogy azt a Ptk. 2:48. § (2) bekezdése is megfogalmazza:

2:48. § [A képmáshoz és a hangfelvételhez való jog]

(1) Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.

(2) Nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.

a) Tömegfelvételek esetében, melyek jellemzően közterületen, koncerteken vagy egyéb sporteseményeken készülnek (pl.: a jegyek hátulján általában fel is van tüntetve, hogy a jegy megvásárlásával a vevő beleegyezik, hogy róla az eseményen felvétel készüljön és az később esetleg felhasználásra is kerüljön) és emberek sokaságát ábrázolják, így az egyének a tömeg részeként szerepelnek, és nem mint egyedi személyek láthatók. Kivétel ez alól a tömegből való kiemelés

esete, amikor a felvételt vizsgálva egyértelműen kitűnik az adott személy és a kép elveszti tömeges jellegét. Ilyen esetekben természetesen ismét szükséges a felhasználáshoz a felvételen szereplő engedélye.

b) A második kivétel a nyilvános közéleti szereplésről készült és nyilvánosságra hozott felvétel esete, ugyanis ilyenkor sincs szükség a nyilvános közszereplő hozzájárulásához. Fontos kikötés, hogy a felvétel szabad rögzítése és felhasználása csak a közszereplőkre vonatkozik (tehát a résztvevő magánszemélyekre nem), valamint rájuk is csak nyilvános szereplésükkor, magánéletükben nem.

c) Végül az új Ptk.-ban nem szereplő, ágazati törvényekbe átkerült régi Ptk. 80. § (3) bekezdése szerinti kivétel: „Az eltűnt, valamint a súlyos bűncselekmény miatt büntető eljárás alatt álló személyről készült képmást (hangfelvételt) nyomós közérdekből vagy méltánylást érdemlő magánérdekből a hatóság engedélyével szabad felhasználni.”

A névviseléshez való jogra nézve nincs különösebb eltérés a régi és az új kódex szabályozása között, továbbá a kegyeleti joggal kapcsolatban is csupán egy korrekcióval számolhatunk: a meghalt személy (megszűnt jogi személy) jó hírnevének megsértése esetén ha ez a magatartás közérdekbe is ütközik. Korábban e személyhez fűződő jog érvényesítésére az ügyész is jogosult volt, az új rendelkezés kiveszi az ügyési perindítás jogát, és az örökösöknek biztosít jogérvényesítési eszközöket.

3. A személyiségi jogok megsértésének jogkövetkezményei

A személyiségi jogok megsértésével járó szankcióinak alapvető célja a speciális és generális prevenció, a (potenciális) jogsértők visszatartása. Ezen jogkövetkezmények vegyes jellegűek; lehetnek erkölcsi természetűek, mint a megfelelő elégtétel adás, és vagyonjogiak is, mint az újdonsült sérelemdíj intézménye. A vegyes jelleget fokozó úgynevezett „közérdekű bírság” intézménye az új Ptk.-ban azonban már nem szerepel, mivel ez alapvetően közjogi szankciónak felel meg, mely nem egyeztethető össze a magánjogi rendelkezésekkel, így ritkán kerül alkalmazásra a bírói gyakorlatban.¹⁴ A jogkövetkezmények sokféleségének oka, hogy a személyiséget

---

¹⁴Vékás Lajos, 2013, 70. o.

érő támadásoknak is számos variációja lehet (indítékuk, célzatuk, súlyuk, következményeik stb. alapján). A sértett maga dönthet arról, hogy érvényesít-e személyiségi jogi igényt, és ha igen, akkor rendelkezésére álló lehetőségek közül melyiket tartja sérelme orvoslására a legalkalmasabbnak.¹⁵

Tovább hangsúlyozva a vegyes jelleget, a szankciók lehetnek szubjektív illetve objektív természetűek, melyet az új Ptk. külön szakaszokba is szed. Az objektív szankciók a felróhatóságtól függetlenül a jogsértés pusztá ténye alapján alkalmazhatók, nem érdekes a jogsértő vétkessége. A szubjektív szankciók kiszabásához azonban minden esetben szükséges a jogsértőnek felróható magatartás. Továbbá a személyiségi jogokat a polgári jog mellett például a büntetőjog és a szabálysértési jog is védelmezi, valamint a jogkövetkezmények kumulálódhatnak is. Tehát lehetséges, hogy egyszerre több jogcímen is megindul a polgári per, vagy a magánjogi igényérvényesítés mellett büntetőjogi eljárás is megindul.

3.1. Az objektív jogkövetkezmények

Az immateriális sérelmek objektív szankcióit az új Ptk. 2:51. § mutatja be. Az (1) bekezdés a) pontja a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását nevesíti, amely önmagában is megállja a helyét mint szankció, így gyakran a jogsértés bírói megállapítása elégséges a sértett számára, másfelől viszont az összes többi jogkövetkezmény feltételeként is szolgál. A sérelmet elszenvedő fél követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől és azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot (terjedelmét, formáját tekintve ugyanolyan legyen az elégtétel, ne terjedjen túl a jogellenes magatartáson). Itt kell említést tennünk egy újabb változásról, a régi Ptk. ugyanis nevesíti a sajtó-helyreigazítás intézményét, melyet az új normaszöveg már nem emel ki külön. Ennek oka, hogy a törvény általában védi a személyiség bármely megnyilvánulását, azokat is, amelyeket nem nevesít. A sajtó-helyreigazítási jog részletes szabályait a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 12. §-a ismerteti:

---

¹⁵ Lenkovic Barnabás - Székely László: A személyi jog vázlat, Budapest, 2008, Eötvös József Könyvkiadó, 135. o.

12. § (1) Ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tény állítanak, híresztelnék vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A törvényszöveg részletesen meghatározza a jogsértő kötelezettségeit is, amennyiben a sértett helyreigazítási igényét jelzi:

(2) A helyreigazító közleményt napilap, internetes sajtótermék és hírügynökség esetében az erre irányuló igény kézhezvételét követő öt napon belül a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben, lekérhető médiaszolgáltatás esetében az erre irányuló igény kézhezvételét követő nyolc napon belül a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben, más időszaki lap esetében az igény kézhezvételétől számított nyolc napot követően a legközelebbi számban a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben, lineáris médiaszolgáltatás esetében pedig ugyancsak nyolc napon belül, a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és azzal azonos napszakban kell közölni.

Visszatérve az objektív szankciók ismertetéséhez a sérelmezett szenvedett fél a régi Ptk.-hoz hasonlóan továbbra is követelheti sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását. Ezt az igényt csak a folyamatosan fennálló személyiségi jogsértések orvoslására lehet érvényesíteni, ilyen lehet például egy jogellenesen elkészített kép- vagy hangfelvétel törlése vagy egy könyv zúzdába küldése.¹⁶

Az objektív szankciók tekintetében az újdonságot az új Ptk. 2:51. § (1) bekezdés e) pontja vezet be, amikor arra kötelezi a jogsértőt vagy jogutódját, hogy a jogsértéssel elért vagyoni előnyt engedje át a sértett javára a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint. Vagyis például, ha egy bulvárlap úgy növeli a példányszámát, hogy titokban készített felvételeket tesz közzé, per esetén

---

¹⁶ Lenkovics Barnabás - Székely László, 2008, 138. o.

köteles a plusz anyagi bevételt átengedni a sértettnek. Visszautalva a kegyeleti jog szabályozásának változásaira: „Ide kapcsolódik a kegyeleti jogok megsértésének azon részletszabálya, miszerint a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedését bármely örökös kérheti, valamint több örökös egymás közötti viszonyában az elvont vagyoni előnyt úgy kell megosztani, mintha a meghalt személy hagyatékából részesednének.”¹⁷

A törvény továbbá ismerteti a közigazgatási jogkörben eljáró személy és a bírósági vagy ügyészségi jogkörben eljáró személy jogsértő magatartásának következményeit is. A közigazgatási jogkörben eljáró személyek jogsértő eljárása esetén közhatalmi jogkört gyakorló jogi személlyel szemben, míg az utóbb megnevezett személyekkel esetében a bírósággal, ügyészségi jogkörben eljáró személy esetén a Legfőbb Ügyészséggel szemben kell érvényesíteni.

3.2. A szubjektív jogkövetkezmények

A szubjektív szankciók körében bevezetésre került a magyar joggyakorlatban alapvető újtásnak tekinthető sérelemdíj, mely a nem vagyoni kártérítés helyettesíteni hivatott koncepció. A kár fogalmilag a pénzben kifejezhető és összegszerűsíthető vagyoni hátrányt jelöli. A nem vagyoni sérelem ezzel szemben nehezen, tulajdonképpen egyáltalán nem fejezhető ki pénzben, így a két elem egy összekapcsolása ellentmondásokhoz vezet, ezért szerencsésebb az új intézmény bevezetése. Jogpolitikai értelemben a kártérítés két célt szolgál: egyrészt preventív hatása van, tehát bizonyos jogszerűtlen magatartások megelőzését szolgálja, másrészt reparatív jelentőséggel bír. A kártérítési felelősség megállapításához négy együttes feltétel megléte szükséges:

- 1) Jogellenes magatartás
- 2) A kár tényleges elszenvedése, akár tényleges értékcsökkenés (*damnum emergens*)

akár az elmaradt haszonra (*lucrum cessans*) nézve

- 3) Okozati összefüggés a jogellenes magatartás és az eredmény között
- 4) Felróhatóság

---

¹⁷dr. Nagy Csilla Személyhez fűződő jogok az új Ptk.-ban - Újdonságok az új Kódexben - 4. rész
<http://www.jogiforum.hu/hirek/22791> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

A kár tényleges elszívésének bizonyítása kényes kérdés a nem vagyoni károk esetében, „hiszen a sérelmezett személy társadalmi komfortérzete, életminősége, külső megjelenése olyan módon is szenvedhet hátrányt, hogy azt kizárólag belső traumaként, mentális, lelki behatásként éli meg anélkül, hogy az bármilyen költséggel vagy tényleges kárral járna.”¹⁸ A korábban hatályos Ptk. - ahogy azt a történelmi áttekintésben már érintettem -, a bekövetkezett hátrányok bizonyítását követele meg a sértettől. Az Alkotmánybíróság a 34/1992. (VI.1.) határozata a régi Ptk. 354. § (1) bekezdéséből minden megszorítást és korlátozást kihúzott és a (2) bekezdést megsemmisítette, és ezzel nagy lépést tett előre a nem vagyoni károk hatékonyabb védelme tekintetében. Az új Ptk. szerinti sérelemdíj igényléséhez a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

2:52. § [Sérelemdíj]

(1) Akit személyiségi jogában megsértének, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

(2) A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

(3) A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

További újítás, hogy a sérelemdíjat, szemben a nem vagyoni kártérítéssel, nem lehet járadékban meghatározni, csak egy összegű lehet, a bírói mérlegelés így nagyobb hangsúlyt kap. Ez az egyösszegűség sokak szerint a büntetések “tarifásodásához” vezethet majd a későbbiekben, amely a jogintézmény rendeltetését csorbíthatja. Az összeg kapcsán annak mértéke is fontos kérdés, amelyet a bíróság az eset összes körülményeire - a jogsértés súlyára, a felróhatóság mértékére és a jogsértésnek a sértettre gyakorolt hatására - tekintettel állapítja meg. A sérelemdíj

---

¹⁸ dr. Nagy Csilla Személyhez fűződő jogok az új Ptk.-ban - Újdonságok az új Kódexben - 4. rész
<http://www.jogiforum.hu/hirek/22791> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

iránti igény nem ruházható át és nem örökölhető, valamint az egyes szellemi alkotások, teljesítmények létrehozóit megillető személyhez fűződő jogok megsértése esetén is alkalmazható.

A kártérítés egyik céljaként funkcionáló reparáció hatékonysága a személyiségi jogok (például: jóhírnév, becsület) esetében rendkívül kérdéses lehet. A probléma lényegét tömören összefoglalja Székely László a vele készített, már korábban is hivatkozott, interjú keretében:

„A reparáció terén komoly kételyeim vannak: ha valakiről azt terjesztik, hogy csirkékkel hál, akkor ha a bíróság megállapítja az állítás valótlanosságát, helyrehozható-e a becsületen esett sérelem? A becsület és jó hírnév nem olyan jószágok, amelyek a boltban kaphatóak, pénzért nem tudunk új becsületet venni, ha a régi sérül. Az eddig ismert legmagasabb nem vagyoni kártérítést, hat és félmillió forintot, egyébként egy magyar bulvárlap fizette egy színésznek, akiről azt állította, hogy azonos nemű partnereit a Színművészeti Egyetemen szerzi be. A nem vagyoni kártérítésnél a magyar joggyakorlat elzárkózik attól, hogy korlátlan teret engedjen a kártérítési összegeknek, szemben például az angolszász joggyakorlattal. Ugyanakkor a nem vagyoni kártérítés nagy hátránya, hogy megköveteli a kárral okozott hátrány bizonyíthatóságát. Ez oda vezet, hogy a bizonyítás rendkívül megalázó, az illetőnek bizonyítania kell például, hogy szexuális zavarai vannak, pszichiáter kezeli és megromlott a házassága, vagy, ami talán ennél is rosszabb, olyan érvelésbe kergetik a károsultat, amely súrolja a hamis tanúzás határát. Egy közelmúltban zajlott perben például egy természetgyógyász jött tanúskodni, hogy a károsultnak pszichoszomatikus tünetei lettek.”¹⁹

A sérelemdíj iránti igény érvényesítése mellett a sértett a személyhez fűződő jogainak megsértésével neki jogellenesen okozott vagyoni károkért az általános szabályok szerint kártérítést is követelhet, ahogy ez már a korábbi Ptk.-ban is lehetséges volt.

Az új Ptk. 2:54. §-a a személyiségi jogok érvényesítésének szabályait ismerteti. Kiköti, hogy a személyiségi jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni, rendezti a szintén új szabályozást

---

¹⁹ Forgás Nóra: Az új Ptk. koncepcionális kérdései - interjú Székely László miniszteri biztossal: <http://ptk2013.hu/interjuk/az-uj-ptk-koncepcionalis-kerdesei-interju-szekely-laszlo-miniszteri-biztossal/942> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

nyert cselekvőképességében részlegesen korlátozott valamint az ismeretlen helyen távollévő személyek igényérvényesítési lehetőségeit. Szintén újdonság a (4) bekezdés szerinti közérdekbe ütköző személyiségi jog sérelmének szankcionálása, ugyanis ilyen esetben a jogosult hozzájárulásával az ügyész keresetet indíthat, és érvényesítheti a jogsértés objektív jogkövetkezményeit. Az így elért vagyoni előnyt közérdekű célra kell átengedni. A szakasz utolsó bekezdése - az angolul „fighting words” vagy „hate speech” kifejezésekkel jelölt - gyűlöletbeszéd intézményét mutatja be. Halmai Gábor definíciója szerint: „A kommunikációnak ebbe a csoportjába azok a beszédek tartoznak, amelyekkel a beszélő - általában előítélettől vagy éppen gyűlölettől vezérelve - a társadalom faji, etnikai, vallási vagy nemi csoportjairól, vagy azok egyes tagjairól a csoporthoz tartozásukra tekintettel mond olyan véleményt, ami sértheti a csoport tagjait, és gyűlöletet kelthetnek a társadalomban a csoporttal szemben.”²⁰

(5) A közösség bármely tagja jogosult a személyisége lényeges vonásának minősülő, a magyar nemzethez, illetve valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséghez tartozásával összefüggésben a közösséget nagy nyilvánosság előtt súlyosan sértő vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó jogsérelem esetén a jogsértés megtörténtétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül személyiségi jogát érvényesíteni. A közösség bármely tagja a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésének kivételével a személyiségi jogok megsértésének valamennyi szankcióját érvényesítheti.

A gyűlöletbeszéd, a közösség elleni izgatás és uszítás tényállása mellett, eddig a büntetőjog keretei között került szankcionálásra. Az új Ptk. azonban lehetővé teszi, hogy a közösség bármely tagja a 2:54. § (5) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén a személyiségi joga érdekében felléphessen, és a személyiségi jogának védelmét ellátó bármely szankciót érvényesíthesse a jogsértés megtörténtétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül. Ez alól egy kivétel van, mégpedig a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésének esete.

---

²⁰ <http://ajkdiakkor.hu/letoltesek/category/2-az-alkotmanyjogi-es-infokommunikacios-jogi-tdk-egyuttmukodes?download=6:kanyo-karolina-a-gyuloletbeszed>.

A korábbi Ptk.-ban külön címként szereplő szellemi alkotásokhoz fűződő jogok szerzői jog és iparjogvédelem megnevezéssel kerültek be az új Ptk.-ba:

2:55. § [Kisegítő alkalmazás]

E törvényt kell alkalmazni a hatálya alá tartozó olyan kérdésekben, amelyeket a szerzői jogról és az iparjogvédelemről rendelkező törvények nem szabályoznak.

A paragrafushoz fűzött indokolás is igencsak szűkszavú: „A Javaslat egy utaló szabállyal kapcsolja össze a magánjogi kódexet a szerzői jogi és az iparjogvédelmi jogviszonyokra vonatkozó külön törvényekkel.”²¹ További lényeges változással az új Ptk. személyiségvédelmi része nem szolgál.

Összegzés

Az immateriális javak védelme nagyon fontos része a jogrendszernek, ahogy azt dolgozatomban is próbáltam hangsúlyozni. Folyamatos, szerves fejlődése bemutatja a személyiség fogalmának alakulását, védelmének különböző módozatait. Európában az erkölcsi kárpótlás sokféle modellje alakult ki, ilyenek: a nem vagyoni kártérítés, fájdalomdíj, sérelemdíj jogintézményei. A modellek fajtáit az adott ország jogrendszere, a kodifikáltság mélysége és a bírói gyakorlat szabadsága is befolyásolja. „Megállapítható, hogy egyetlen modell sem hézag nélküli, azonban a leginkább nehéz helyzetben lévő jogrendszerek a kontinentális jogcsalád államai, amelyek a bíró alkotta jog tagadása okán hajlamosak mereven, rugalmatlanul kezelni a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni szankcionálását.”²² A 2013. évi V. törvény a legújabb jogi igényekhez és nemzetközi elvekhez alkalmazkodva, megoldást találva a nem vagyoni kértérítés problémájára, bevezeti a sérelemdíjat, amely talán alkalmas lehet a jogsértések megfelelő kezelésére. A jogintézmény mindenképp újdonságnak számít, így az alkalmazásával kapcsolatban sok kétely felvetődhet, amelyet majd csak a jövő bírói joggyakorlata válaszolhat meg.

---

²¹ Grad-Gyenge Anikó: Búcsú a szellemi alkotások jogától? - A szerzői jog és az iparjogvédelmi oltalmi formák polgári jogi védelme a magyar magánjogban:

<http://ptk2013.hu/szakcikkek/grad-gyenge-aniko-bucusu-a-szellemi-alkotasok-jogatal-a-szerzoi-jog-es-az-iparjogvedelmi-oltalmi-formak-polgari-jogi-vedelme-a-magyar-maganjogban/1776>

²² Fézer Tamás, 2011

Felhasznált források

Szakirodalom:

1. Petrik Ferenc (szerk.): A személyiség jogi védelme, Budapest, 1992
2. Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, Budapest, 2011, HVG-ORAC
3. Földi András - Hamza Gábor: A római jog intézményei és története, Budapest, 2012, Nemzeti Tankönyvkiadó
4. Jobbágyi Gábor: Személyi és családjog, Budapest, 2008, Szent István Társulat
5. Székely László: A személyiségi jogok hazai elmélete. A forrásvidék, Budapest, 2011, ELTE Eötvös Kiadó
6. Vékás Lajos (szerk.): A Polgári Törvénykönyv magyarázatokkal, Budapest, 2013, Complex kiadó
7. Lenkovics Barnabás - Székely László: A személyi jog vázlata, Budapest, 2008, Eötvös József Könyvkiadó
8. Sólyom László: A személyiségi jogok elmélete, Budapest, 1983, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó

Internetes források:

1. Szikora Veronika: Az új Polgári Törvénykönyv kodifikációjának folyamata http://jog.unideb.hu/documents/tanszekek/polgari/uj_ptk/kodifikacio_tortenete_2013.pdf. Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.
2. Forgás Nóra: Az új Ptk. koncepcionális kérdései - interjú Székely László miniszteri biztossal <http://ptk2013.hu/interjuk/az-uj-ptk-koncepcionalis-kerdesei-interju-szekely-laszlo-miniszteri-biztossal/942> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.
3. Polgári jogi kodifikáció, VII. évfolyam 3. szám <http://ptk2012.hu/wp-content/uploads/2012/10/2005-3kodi.pdf> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

4. dr. Nagy Csilla Személyhez fűződő jogok az új Ptk.-ban - Újdonságok az új Kódexben
- 4. rész <http://www.jogiforum.hu/hirek/22791> Utolsó letöltés ideje: 2014. május 2.

5. <http://ajkdiakkor.hu/letoltesek/category/2-az-alkotmanyjogi-es-infokommunikacios-jogi-tdk-egyuttmukodes?download=6:kanyo-karolina-a-gyuloletbeszed>.

6. Grad-Gyenge Anikó: Búcsú a szellemi alkotások jogától? - A szerzői jog és az iparjogvédelmi oltalmi formák polgári jogi védelme a magyar magánjogban:
<http://ptk2013.hu/szakcikkek/grad-gyenge-aniko-bucusu-a-szellemi-alkotasok-jogatul-a-szerzoi-jog-es-az-iparjogvedelmi-oltalmi-formak-polgari-jogi-vedelme-a-magyar-maganjogban/1776>

Felhasznált törvények:

1. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
2. A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény
3. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény